

Sygn. akt V U 478/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po zmarłej J. S.

na skutek odwołania A. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

z dnia 28 grudnia 2015 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt V U 478/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. decyzją z 28 grudnia 2015r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z 12 listopada 2015r. odmówił wnioskodawczyni A. C. prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej w dniu (...) J. S.. W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawczyni nie jest członkiem rodziny, któremu należna jest wypłata niezrealizowanego świadczenia zgodnie z art. 136 ust. 1 ustawy emerytalnej, gdyż nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego ze zmarłą, zmarła nie pozostawała na utrzymaniu wnioskodawczyni lecz przebywała w Domu Pomocy Społecznej w G..

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni złożyła odwołanie wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie świadczenia. Wskazała, że jako kurator zmarłej J. S. ponosiła spore wydatki na poprawę jej warunków bytowych, m.in. kupowała we własnym zakresie środki higieny, leki, finansowała niektóre wizyty u lekarza specjalisty, dożywiała, zaopatrywała w odzież, ponosiła koszty tłumaczenia dokumentów z korespondencji krajowej i zagranicznej, wynajmowała opiekunki. Mimo posiadanej przez zmarłą emerytury amerykańskiej w kwocie 820 dolarów, środki te nie były wystarczające aby zapewnić jej godne życie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji. Dodatkowo wyjaśnił, że J. S. złożyła wniosek o polską emeryturę. Organ rentowy zwrócił się do amerykańskiej instytucji ubezpieczeniowej o potwierdzenie ubezpieczenia na terenie USA,

a polski okres ubezpieczenia J. S. był niewystarczający do przyznania polskiej emerytury w oparciu o przepisy art. 27-28 ustawy emerytalnej. Potwierdzenie amerykańskich okresów ubezpieczenia wpłynęło do ZUS 11 czerwca 2015r. Organ rentowy nie wydał już decyzji o ustaleniu prawa i wysokości polskiej emerytury, gdyż J. S. zmarła (...)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. urodziła się (...) Była zatrudniona w Polsce w okresie od 22 września 1952r. do 31 maja 1962r. Wyjechała do USA, gdzie po zakończeniu aktywności zawodowej uzyskała prawo do emerytury amerykańskiej. W dniu 18 października 2010r. wróciła do Polski. Zaopiekowały się nią kuzynki (siostry cioteczne) A. C. i L. C.. J. S. została umieszczona w Domu (...) w K., a następnie w dniu 10 marca 2011r. w Domu Pomocy Społecznej w G., w którym przebywała do śmierci. Obie kuzynki mieszkające w Z. przeprowadziły się do mieszkania rodziców w G.. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Głogowie z 19 października 2011r. A. C. została ustanowiona kuratorem dla osoby niepełnosprawnej - J. S..

Kuzynki codziennie odwiedzały J. S., kupowały owoce, słodycze, przygotowywały niektóre pokarmy. Ponadto wnioskodawczynie kupowała leki, wozila własnym samochodem J. S. na wizyty prywatne do lekarzy specjalistów, na spacer, kupowała odzież, środki higieny, wynajmowała opiekunki aby dotrzymywały J. S. towarzystwa w ciągu dnia, ponosiła koszty tłumaczeń dokumentów i korespondencji zagranicznej i krajowej. Robiąc zakupy wnioskodawczynie nie rozgraniczała rachunków dotyczących zakupów na rzecz J. S. i na własną rzecz - ujmowane były na jednym rachunku lub fakturze. Wnioskodawczynie mieszka z siostrą L. C.. Wspólnie ponoszą koszty utrzymania mieszkania. Wnioskodawczynie otrzymuje emeryturę w kwocie 800 zł netto, a L. C. w kwocie ok. 2500 zł netto.

dowód : - akta ubezpieczeniowe J. S.;

- przesłuchanie wnioskodawczynie, k. 31v-32, e-protokół, 00:04:12-00:22:40;

J. S. miała przyznaną emeryturę amerykańską w wysokości 1020 \$. Świadczenie było pomniejszone o kwotę 93,23 \$ z tytułu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz 92,66 \$ zaliczki na podatek dochodowy. Dochód J. S. wypłacany miesięcznie na konto bankowe w Polsce wynosił 834,11 \$. Opłata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej (...) w G. w 2015r. wynosił 3519 zł. Decyzją z 20 lutego 2015r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w L. ustalił miesięczną odpłatność za pobyt J. S. w placówce, w wysokości 70% jej dochodu netto, tj. w kwocie 2127,65 zł. (70% z kwoty 3039,50 zł netto). Kwotę tą wpłacała wnioskodawczynie z konta J. S.. Pozostałą kwotę tj. 1391,35 zł opłacał MOPS w L.. W ramach pobytu w placówce J. S. przysługiwała opieka zdrowotna i leki refundowane. Na wniosek A. C. J. S. miała zmienianych lekarzy POZ. Do dyspozycji J. S. pozostawało 30 % emerytury amerykańskiej, tj. 250 \$.

dowód : - akta ubezpieczeniowe J. S.;

- informacja DPS (...)w G. z 8.06.2016r., k. 22;

W dniu 17 listopada 2014r. J. S. złożyła wniosek o polską emeryturę. Polski okres ubezpieczenia był niewystarczający do uzyskania polskiej emerytury w oparciu o przepisy art. 27-28 ustawy emerytalnej. Organ rentowy zwrócił się do amerykańskiej instytucji ubezpieczeniowej o potwierdzenie jej ubezpieczenia na terenie USA. Wobec braku informacji amerykańskiej instytucji ubezpieczeniowej o przebiegu ubezpieczenia J. S., organ rentowy w dniu 29 maja 2015r. skierował w tym zakresie ponaglenie. Potwierdzenie amerykańskich okresów ubezpieczenia wpłynęło do ZUS 11 czerwca 2015r. Organ rentowy nie wydał decyzji o ustaleniu prawa i wysokości polskiej emerytury, gdyż J. S. zmarła (...)

W dniu 6 czerwca 2015r. A. C. złożyła wniosek o wypłatę zasiłku pogrzebowego, w rozpoznaniu którego 10 lipca 2015r. organ rentowy wydał decyzję o przyznaniu wnioskodawczynie zasiłku pogrzebowego w kwocie 4000 zł.

W dniu 12 listopada 2015r. A. C. złożyła wniosek o wypłatę niezrealizowanych świadczeń po zmarłej J. S.. Decyzją z 28 grudnia 2015r. - zaskarżoną w niniejszej sprawie, ZUS I Oddział w W. odmówił przyznania wnioskodawczyni prawa do niezrealizowanych świadczeń po zmarłej J. S..

dowód: - akta ubezpieczeniowe J. S.;

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 136 ust. 1 ustawy z ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 748) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba. Osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła (ust. 2).

Zgodnie przepisem art. 67 ustawy emerytalnej, do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71 : 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione, 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, 3) małżonek (wdowa, wdowiec), 4) rodzice.

Mając na uwadze powyższe uregulowania wskazać należy, że prawo wnioskodawczyni do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej J. S. - jej kuzynce, rozpatrywać można jedynie w kontekście przesłanki innego członka rodziny, na którego utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Pojęcie „pozostawania na utrzymaniu” ma ściśle materialne znaczenie, a miarą jego jest zapewnianie środków pieniężnych koniecznych do zaspokajania „usprawiedliwionych potrzeb” osoby będącej na utrzymaniu (por. wyroki Sądów Apelacyjnych: w Katowicach z 22.03.2011r., III AUa 2026/10, w Białymstoku z 4.06.2013r. III AUa 1278/12). Jak wskazał natomiast Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z 11.07.2012r. III AUa 516/12, za osoby pozostające na utrzymaniu innych członków rodziny uważa się osoby, które bądź to nie posiadają żadnych własnych świadczeń emerytalno-rentowych (gdyż dopiero wystąpiły z wnioskiem o nie), bądź też pobierają wprawdzie takie świadczenia, ale w najniższej wysokości przewidzianej ustawą, a koszt zaspokajania ich usprawiedliwionych potrzeb jest znacznie wyższy. Wskazać również należy, że świadczenie doraźnej pomocy, a nawet opieki nie wchodzi w zakres „pozostawania na utrzymaniu”.

W przedmiotowej sprawie w żaden sposób nie można przyjąć aby J. S. pozostawał na utrzymaniu kuzynki A. C.. Wszystkie usprawiedliwione potrzeby J. S. były w całości pokrywane z jej świadczenia emerytalnego. Otrzymywała ona bowiem emeryturę amerykańską w wysokości 834,11\$, z czego 70% dochodu netto przeznaczone było na pokrycie kosztów pobytu w DPS (...) w G., zaś pozostałą kwotę należności pokrywał MOPS w L.. W ramach pobytu w placówce zmarła miała zapewnioną zarówno podstawową opiekę zdrowotną, leki refundowane, opiekę pielęgniarstwa i wyżywienie. Wszystkie jej podstawowe potrzeby zaspokajane były w ramach opłaty za pobyt w zakładzie. J. S. miała zatem do dyspozycji miesięcznie jeszcze 30 % swoich dochodów, tj. ok. 250 \$. W zależności kursu walutowego była to kwota nawet 900 zł netto. Dysponowała nią jako kurator - wnioskodawczyni A. C.. Należy zauważyć, że kwota pozostała do dyspozycji już po zaspokojeniu podstawowych potrzeb J. S. była kwotą przewyższającą nawet minimalną kwotę emerytury i renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W ramach tej kwoty wnioskodawczyni dokonywała zakupów środków, na które wskazywała w przesłuchaniu oraz ponosiła koszty ewentualnych prywatnych wizyt lekarskich. Trudno jednak przyjąć, że miałyby takich kosztów nie ponosić, skoro były to pieniądze J. S., a które to

powinny być przeznaczone na pokrycie jej dodatkowych potrzeb i spożytkowane na polepszenie opieki i jakości pobytu w placówce opieki społecznej. Nawet jeśli zatem przyjąć, że wnioskodawczyni w niektórych miesiącach ponosiła wyższe wydatki, wynikające np. z zakupu drogich leków nierefundowanych, to nie oznacza to pozostawania zmarłej na jej utrzymaniu. Z tego też względu Sąd oddalił wniosek dowodowy wnioskodawczyni o przesłuchanie świadków L. C. i B. K. na okoliczność zakresu świadczonej pomocy i ponoszonych wydatków, jako zbędny dla rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania przyjąć należy, że wnioskodawczyni nie spełnia przesłanki do nabycia prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej J. S., a tym samym jej odwołanie podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione - na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.